

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Виробнича педагогічна практика в загальноосвітній школі

(назва навчальної дисципліни)

підготовки _____ Перший (бакалавр) _____

(назва рівня вищої освіти)

спеціальність/напрямок _____ 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(шифр і назва спеціальності)

2022 рік

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мистецької освіти Стрітьєвич Т.М., старший викладач кафедри мистецької освіти Кулініч Лариса Олександрівна

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «*Виробнича педагогічна практика в загальноосвітній школі*» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалавр) рівня вищої освіти

Спеціальності 014_ Середня освіта (Образотворче мистецтво)

Предметом вивчення навчальної дисципліни є практичне набуття здатності викладати образотворче мистецтво в середніх загальноосвітніх закладах.

Педагогічна практика є однією з важливих підсистем загальної системи професійної підготовки студентів мистецького факультету. Вона проводиться в умовах, максимально наближених до професійної діяльності. В процесі педагогічної практики можна усвідомити науково-технічні основи роботи вчителя, осмислити закономірності і принципи навчання й виховання, оволодіти професійними вміннями і навичками, досвідом практичної діяльності, активно включитися в процес національного виховання підростаючого покоління.

Основними принципами організації практики є:

- відповідність змісту й організації педагогічної практики та сучасних вимог до школи і вчителя;
- систематичність, неперервність практики, складення її змісту й методів організації від курсу до курсу;
- зв'язок практики з вивченням теоретичних курсів;
- комплексний характер практики, що передбачає реалізацію міжпредметних зв'язків психології, педагогіки, окремих методик і спеціальних дисциплін образотворчого мистецтва;
- поєднання різних видів діяльності студентів у школі.

Основними умовами ефективності педагогічної практики є: теоретична обґрунтованість системи підготовки студентів; її навчальний, розвивальний і виховний характер; комплексний підхід до визначення завдань, змісту, форм і методів її організації та проведення; забезпечення наступності та системності на різних етапах її проведення.

Мета педагогічної практики полягає у підготовці студентів до виконання основних функцій педагогічної діяльності вчителя, становленні і розвитку педагогічних компетенцій, формуванні професійних умінь і навичок під час застосування сучасних педагогічних технологій та нових інформаційних засобів навчання, у вихованні особистості майбутнього вчителя образотворчого мистецтва.

Завдання педагогічної практики:

- поглибити і закріпити теоретичні знання студентів й навчити застосовувати їх на практиці в навчально-виховній роботі з учнями;
- сформувані у студентів уміння спостерігати й аналізувати навчально-виховний процес;
- навчити студентів здійснювати навчально-виховну роботу зі школярами з урахуванням їхніх вікових та індивідуальних особливостей, опираючись на знання фахових методик, психології, педагогіки;

- формувати вміння і навички виконувати професійні функції: конструктивну, мобілізуючу, організаторську, комунікативну та інформативну;
- формувати у майбутніх учителів педагогічну майстерність під час виконання ними обов'язків учителя образотворчого мистецтва та класного керівника;
- підготувати студентів до проведення різного типу уроків образотворчого мистецтва із застосуванням методів, що активізують пізнавальну діяльність учнів;
- виробляти вміння встановлювати міжпредметні зв'язки, використовувати: ефективні педагогічні прийоми та сучасні інформаційні технології навчання;
- навчити студентів виконувати функції класного керівника, працювати з колективами учнів, батьками, а також проводити індивідуальну виховну роботу з учнями, реалізовувати творчий, дослідницький підхід до педагогічної діяльності;
- розвивати й закріплювати у студентів повагу до педагогічної професії, виховувати національні, патріотичні, моральні, естетичні якості,
- стимулювати прагнення до вивчення спеціальних педагогічних дисциплін та вдосконалення власних педагогічних здібностей;
- ознайомити з різними категоріями клієнтів соціальних служб, із морально-етичними нормами професійної діяльності соціального педагога; сформувати практичні професійні навички правозахисні, попереджувально-профілактичні, корекційно-реабіляційні, соціально-виховні.

Зміст педагогічної практики визначають чотири модулі:

– *педагогічний* – відповідальність за розробку його змісту, завдань, видів та форм роботи, критеріїв оцінювання покладається на кафедру психології;

– *психологічний* – відповідальність за розробку його змісту, завдань, видів та форм роботи, критеріїв оцінювання покладається на кафедру психології;

– *фаховий* – відповідальність за розробку його змісту, завдань, видів та форм роботи, критеріїв оцінювання покладається на кафедру хореографічних дисциплін, образотворчого мистецтва та дизайну;

– *організаційний* – розробляється кафедрою хореографічних дисциплін, образотворчого мистецтва та дизайну.

Результати педагогічної практики оцінюються за вимогами кредитно-модульної системи.

Студент організовує свою діяльність відповідно до вимог Статуту університету, виконує правила внутрішнього розпорядку навчального закладу, розпорядження адміністрації і керівників практики у частині здійснення завдань практики.

У випадку невиконання обов'язків, студент на підставі доповідної записки групового керівника може бути відсторонений від проходження практики або його робота може визначатися незадовільною. У цьому випадку рішенням деканату може бути призначене повторне проходження практики без відриву від навчальних занять в університеті. Студент, який після повторного проходження практики отримав негативну оцінку, відраховується з університету.

Студенти, які не пройшли практику або частину практики з поважних причин, мають право на її продовження у вільний від навчання час.

Студенти, які не пройшли практику без поважних причин або отримали незадовільну оцінку, наказом ректора відраховуються з університету.

Оцінка за практику враховується стипендіальною комісією при призначенні стипендії та визначенні її розміру.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ СПЕЦІАЛІСТ

За час проходження практики студент має *набути таких умінь і навичок:*

з навчальної роботи:

- користуватися навчальною програмою і скласти календарно-тематичний план із предмета;
- формулювати поширену триєдину (навчальну, розвивальну і виховну) мету конкретного уроку;
- визначати тип уроку залежно від дидактичної мети і змісту теми, будувати його макро- та мікроструктуру відповідно до сучасних педагогічних технологій;
- добирати методи навчання, які активізують пізнавальну діяльність учнів, спонукають їх до творчості й самостійності, розвивають рефлексію, критичне та креативне мислення;
- застосовувати найефективніші форми і методи контролю та корекції засвоєних знань учнів, об'єктивно оцінювати їх знання і вміння та мотивувати оцінку;
- забезпечувати дисципліну і порядок на уроці;
- дотримуватись на уроках і в позаурочних формах роботи з фаху основних принципів навчання;
- педагогічне правильно поєднувати у процесі навчання індивідуальну, групову і фронтальну форми роботи з учнями;
- добирати, а за потреби і виготовляти, роздаткові та наочні матеріали до навчальних занять відповідно до їх змісту;
- використовувати сучасні інформаційні засоби навчання, комп'ютерні технології;
- планувати експериментальне дослідження з метою вдосконалення навчальної роботи в школі;
- конструювати і виготовляти потрібні прилади для проведення експериментальних досліджень;
- здійснювати психолого-педагогічний аналіз уроку і позаурочного виховного заходу з фаху;
- узагальнювати передовий педагогічний досвід і використовувати його у своїй діяльності, аналізувати власні досягнення;

з виховної роботи:

- аналізувати плани виховної роботи класних керівників, вносити до них корективи залежно від особливостей класу, планувати виховну роботу;
- вивчати вікові та індивідуальні особливості учнів класу;

- здійснювати індивідуальний підхід до окремих учнів у навчально-виховному процесі;
- визначати рівень вихованості окремих школярів, відхилення у їх поведінці, вносити корективи до змісту виховної роботи з ними;
- визначати зміст виховної роботи з колективом класу залежно від рівня його розвитку і вікових особливостей учнів;
- добирати форми виховної роботи, які імпонують дітям, залучати учнів до підготовки і проведення виховних заходів;
- використовувати у виховній роботі сучасні технології виховання, найрізноманітніші інформаційні засоби, комп'ютерні програми;
- користуватися загальнопедагогічними методами виховання;
- визначати ступінь виховної ефективності уроку та виховного заходу;
- продумувати свою поведінку в стосунках з учителями, учнями і батьками, виявляти педагогічний такт;
- пропагувати психолого-педагогічні знання серед батьків і громадськості.

Під час практики *діяльність студентів здійснюється у таких напрямках:*

1. Організаційний:

- беруть участь у настановчій конференції з педпрактики;
- ознайомлюються з навчально-виховним закладом (адміністрацією, вчителям образотворчого мистецтва, класними керівниками);
- вивчають обладнання та оформлення фахового кабінету;
- аналізують плани навчальної та виховної роботи школи, календарні та поурочні плани вчителя образотворчого мистецтва, плани гуртків та факультативів, плани виховної роботи класних керівників, плани роботи методичних об'єднань тощо;
- складають індивідуальний план роботи на період практики, до якого включають навчальну, методичну, виховну та дослідницьку роботу;
- беруть участь у підсумковій конференції з практики.

2. Педагогічний:

- виконують обов'язки помічника класного керівника. На виховних годинах проводять роботу з учнями, спрямовану на поліпшення успішності й дисципліни, спонукання дітей до самоосвіти і самовиховання, виховання позитивних якостей особистості кожного учня, роботу з учнівським самоврядуванням класу;
- за допомогою методиста з педагогіки та класного керівника розробляють різні форми виховної роботи (бесіди, диспути, конференції, вікторини, заочні подорожі, усні журнали, обговорення кінофільмів, спектаклів, зустрічі з відомими людьми, вивчення історії рідного краю, дослідження і презентацію проектів та ін.), застосовують їх на практиці;
- проводять заліковий виховний захід;
- проводять роботу з батьками: залучаються до підготовки і проведення батьківських зборів, конференцій, лекторіїв та ін.;

Зміст завдань, види та форми роботи надаються методистом кафедри педагогіки. Оцінка результатів проведення цього виду роботи проводиться зазначеною кафедрою.

3. Психологічний:

– проводять психолого-педагогічне вивчення окремого учня шляхом використання різних методів: ознайомлення з особовими справами, щоденниками, класними журналами, творчими роботами школярів; спостереження за дітьми, бесіди з ними, педагогами і батьками; анкетування, узагальнення незалежних характеристик; психологічне та соціологічне вивчення та ін.;

– складають психолого-педагогічну характеристику окремого учня;

Зміст завдань, види та форми роботи надаються методистом кафедри психології. Оцінка результатів проведення цього виду роботи проводиться зазначеною кафедрою.

4. Фаховий:

- відповідно до кваліфікації аналізують навчальну програму з образотворчого мистецтва на період практики;
- ознайомлюються з необхідною навчально-методичною літературою;
- добирають і виготовляють дидактичний і наочний матеріал;
- відвідують всі уроки образотворчого мистецтва, що проводить вчитель та колеги студенти протягом практики, виконують педагогічний аналіз відвіданих та самоаналіз власних проведених уроків;
- розробляють розгорнуті плани-конспекти з відповідних тем, за якими проводять уроки образотворчого мистецтва;
- **проводять не менше 20 уроків з образотворчого мистецтва у 5-7 та 1-4 класах** (конспекти цих уроків подають до звітної документації);
- **проводять 4 залікових уроки з образотворчого мистецтва, з яких: 1 урок у 1-2 класі; 1 урок у 3-4 класі; 1 урок у 5-6 класі; 1 урок у 7 класі.** Уроки проводяться відповідно календарно-тематичного планування вчителя образотворчого мистецтва;
- розробляють і організовують різні види позакласної роботи з учнями з фаху, що мають включати виставки дитячих творчих робіт, естетичні бесіди; екскурсії до художніх музеїв, майстерень, предметні вечори, брейн-ринги, конкурси тощо. До конспектів позакласних заходів додаються афіші про їх проведення та фотозвіт;
- беруть участь у методичній роботі: спостерігають за роботою засідань предметних комісій з фаху, методичних об'єднань класних керівників, засідань ради школи;
- збирають матеріали до висвітлення проблеми, над якою працюють упродовж практики;
- готують матеріали для презентації та фотовиставки за наслідками педагогічної практики.

Рекомендована література

1. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво. - Львів: Світ, 1993. -272 с.
2. Антонович Є.А., Проців В.І., Свид С.П. Художні техніки у школі: Навч.-метод, посібник для студентів ХГФ. - К.:ІЗМН, 1997.-312с.
3. Вотт Фіона. Арт-ідеї. Школа образотворчого мистецтва: понад 400 ідей малювання фарбами, пастеллю, кольоровими олівцями, чорнилом, ручками / В. Наливана (пер.з англ.) Антоній... Міллер (дизайн та іл.). — К. : Країна Мрій, 2007. — 288с
4. Котляр Володимир Пилипович Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей : навч. посіб. для студ. ВНЗ К.: Кондор, 2009. укр.
5. Малежик Ю.М., Стрітьєвич Т.М., Кулініч Л.О. Педагогічна практика в дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти : метод. рекомендації для студентів мист. фак. – Кропивницький, 2019. – 36 с.
6. Матвеева Г. Д. Художньо-естетична освіта і виховання : зб. авт. експ. профіл. програм Тернопіль: Навч. кн. - Богдан, 2008. укр.
7. Семеніхіна Світлана Миколаївна Образотворче мистецтво. 7 клас. Тематичне планування та розробки уроків Х.: Веста: Ранок, 2007. укр
8. Стрітьєвич Т. М. Активні методи навчання у підготовці майбутніх учителів образотворчого мистецтва / Т. М. Стрітьєвич // Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки. – Черкаси: РВВ Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького, 2008. – Вип. 129. – С.125–130.
9. Стрітьєвич Т. М. Особливості художнього сприйняття на заняття з образотворчого мистецтва / Т. М. Стрітьєвич // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2012. – Вип. 103. – С.284-290.
- 10.Стрітьєвич Т.М. Аспекти сучасного уроку образотворчого мистецтва / Т.М. Стрітьєвич // вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, 2011. – Педагогічні науки. №8 (219), частина II. – Луганськ. – С.167-172.
- 11.Шмагало Р. Т. та ін. Мистецька освіта й мистецтво в культуротворчому процесі України ХХ-ХХІ століть : навч. посіб. для студ. ВНЗ Тернопіль: Мандрівець, 2013. укр.

Форма підсумкового контролю успішності навчання диф. залік
Засоби діагностики успішності навчання - проведення залікових занять з фахових дисциплін та організація художньо-творчої діяльності дітей.